

ժե. դարու նշանաւոր ուղեգիր մը՝ Միշէլ Ֆեւեր, որ Քուրթըրոյ մասին լաւագոյն գիրքերէն մին գրած է, ելլտիններուն մասին խօսելու առթիւ կ'ըսէ թէ Բուչաք, այսինքն աւակեթ կամ փոքրաւոր կը կոչուին նորընծայ սեւազգեստ կրօնաւորները, որ Ֆախր ալ կը յորջորջուին (Michel Fevrier, Etat présent de la Turquie, Paris, 1675, էջ 38) & Théâtre de la Turquie, Paris, 1682, էջ 30)։ Սեւազգեստներու մասին տես H. Lammeus, Etudes de Geographie et d'Ednographie orientale, MFOUSJB(4) II, 378 & յաջորդք։ Ֆաքրուներուն մասին՝ J. Ménant, les Yézidiz, էջ 63, որ իր տեղեկութիւնները քաղած է G. P. Badgerի The Nestorians and their Ritualsէն, I, էջ 132)։ Չգիտնալով թէ Բուչակ հայերէնի մէջ փոքրաւոր իմաստով գործածուած է, Նահապետի մականունին այդ իմաստը չենք կրնար տալ։

3. — Ըստ Աճառեանի, կոսակ բառը մէկ անգամ միայն գործածուած է հայերէնի մէջ՝ «Պատրով կոսակ» (Փաստոս, Ա., 5)։ Նոյն հեղինակին համաձայն (Արմասական Բառարան, Գ., 1348), Սեբաստիոյ կարբառին մէջ կոսակ կ'արտասանուի գեօղեկ & կը նշանակէ կլորիկ, կարճուկ մարդ։ Գարբիկեան, Հողղարի առաջին թիւին մէջ կոսակը համեմատած է Քուրթերէնի Իւլիկ, հայերէն Բուչակ, գաւառարբառ կեօ եկ, կուճակ բառերուն հետ (Աճառեան, անդ)։ Քուչակ գործածական բառ մը եղած է ուրեմն հայ ժողովուրդին գէթ մէկ մասին լեզուին մէջ։

Աճառեան Բուչակ բառը կը յիշէ միայն կոսակ բառին տակ, բայց անոր ստուգաբանութիւնը չի տար։

Հայերէնի մէջ կոսակ գործածուած է երկրորդ անգամ մըն ալ, Պորոնացիի վերագրեան Ալեխարհագրութեան մէջ (Գր. Սուքրեան, էջ 33) «Սիսական, զկոտակ» թուումին մէջ։ Մարքովարդ «Երանշահր», էջ 120, Ծան. 2) «Սիսական, զկոտակը կ'ուզէ ձմիսականի կոտակ»ի, այսինքն «Կորք Սիսական»ի, & իր ուղղումը կ'ընդունի նաև Հրեպտման (Հին Հայոց Տեղւոյ անունները, էջ 228)։

2. ՊԵՐՊԵՐԻԱՆ

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԱՄԵՆ. ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐԻՔԻ

ԵՐԲԸ ՅԱՆԹԻՒԼԻՈՍ

Նոյեմ. 8, ժամը 8:30ին հասաւ Տ. Սասնակ կար.ի վախճանումը գումար հեռագիրը ստորագրուած Գեր. Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոսէ։ Ս. Պատրիարք Հայրը որոշեց անձամբ երթալ Անթիլիաս՝ մասնակցելու յուղարկոււորութեան քե՛րի դիմաց երուսաղէմի Ս. Արոտոյն, ուր 35 արհմեր վասակած է հանգուցեալը իբրև կրթական, գրական եւ վարչական գործիչ, եւ 17 ամեայ լուսարարագետ, եւ քե՛ր իր կողմէ երախտագիտական պարտք մը հատուցանելու՝ երկար տարիներ (1887-1903) անձնապէս վայելած ըլլալով անոր դաստիարակչական եւ հայրական խնամքը։

Նոյեմ. 9 եւ. Սրբազան Պատրիարք ընկերակցութեամբ Տ. Վանան Վրդ.ի կես օրին կը մեկնի Երուսաղէմն եւ երեկոյն ժամը 7ի մօտեր կը հասնի Անթիլիաս։ Պէրոսը չը հասած համբուն վրայ կ'ողջունուի Գեր. Տ. Խաղ Արքեպիսկոպոսէ եւ Դպրեվանքի երկու վարդապետներէ։ Անթիլիասի Վեհարանի դուռնէն կ'ընդունուի Կար. Ընդն. Փոփ. Գեր. Տ. Պետրոս Արքեպիսկոպոսէ։ Տ. Տ. Նիզիէ, Արուսազց ու Նիւրեմ Արքեպիսկոպոսներէ ու կարողիկոսարանի միաբանութեան եւ Դպրեվանքի ուսանողներէն, որոց ի զուլիս կը գտնուէին Վերասեսուլ Տ. Նուրայր Վրդ. եւ ուսուցչական խումբը։ Պատրիարքը կ'առաջնորդուի Վեհարանի դռնին, որուն կեդրոնը մահաբեմի մը վրայ գրուած երեւանաւորն Հայրապետի մատմինք, ու հոն արտաբուխ հողուոց մը կ'արտասանէ։

Նոյեմ. 11 օր. առաւոյն կանուխ հանգուցեալի դպալար կը տարուի Նոր Մարտի Ս. Քառասուն Մանկանց եկեղեցին։ Դադարին կը հետեւեր ամբողջ եկեղեցական դասը։ Քիչ վերջ կը հասնի նաեւ Սրբազան Պատրիարքը եւ Պետրոս Արքեպիսկոպոս, եւ կը մասնակցին առաւօտեան ժամերկութեան։ Կը պատարագէ Տ. Նիզիէ Արք. եւ օծումը կը կատարէ Սրբազան Պատրիարքը։ Նոյն օրը երև

(*) MFOUSJB = Mélanges de la Faculté Orientale de l'Université Saint Joseph de Beyrouth.

կոյնն զազադը կը փոխադրուի Պէյրուքի Ս. Նեան նորաեկն եկեղեցին:

Նոյեմ. 12 կիր. առտուն ժամը 10ին կը սկսի Ս. Պատարաբ կ' Երկայութեան Լիբանանի Հանրապետութեան Նախագահին, զինուորական ու քաղաքացիական բարձրաստիճան պատգոններու, օտար Հոգեւոր պետութեան կամ անոնց ներկայացուցիչներուն: Հանգիստաւորութեան կը պատարագ Ամեն. Սբազան Պատրիարքը եւ Պատարապի տարսին, նիւզ կես օրին, յուղարկաւորութեան մեծաբարձ քափօրին կը նախագահէ մինչեւ Պաւրնի հրապարակը: Այնտեղն Պետրոս Սբազանի հետ իննասարժով կը զառնայ Անթիլիաս: Յուղարկաւորութեան քափօր ժամը 4ին կը հասնի Անթիլիաս: Այստեղ եւ Ս. Պատրիարքը կը նախագահէ զԵրեզմանի կարգին, եւ իր ձեռնով կը կնէ հոգեկոյս հանգուցեալի քարձ հողակոյսը:

Նոյեմ. 13 քո. Ամեն. Ս. Պատրիարքը կ'այցելի Պէյրուքի Կաթ. Փոխանորդ Տ. Նիլիէ Արքեպիսկոպոսին, եւ Հայ Կաթողիկոսն Տ. Գրիգոր Աղաջանեան կ'սրովկոս-պատրիարքին: Նոյն օրը կ'այցելի նաեւ Ս. Նեանի Քառասուն Մանկանց, Սահակեան եւ Հանրեցիներու ազգային վարժարանները ու Մանկապարտեզները եւ Համազգային ձեռնարանը, կը օրջի դասարանները, կը քաղաքէն ու կ'օրհնէ ուսուցիչներն եւ ուսանողները:

Նոյեմ. 14 զո. կ'այցելի Անթիլիասի ժառ. Վարժարան ու ներկայ կը գտնուի դասաւանդութեանց. նաեւ՝ վանքի Նախակրթարանը եւ Մանկապարտեզը: Նոյն օրը փոխայցելութեան կու գայ Տ. Գրիգոր Աղաջանեան կաթ. պատրիարքը ընկերակցութեամբ իր ընդհ. փոխանորդին՝ Գեռ. Պետրոս Քեթիսեան զերապաժառին: Սրկու հանդիպումներուն ալ տեսակցութիւնները կ'ըլլան յոյժ սիրալիք եւ համակրական:

Նոյեմ. 15 զո. Ս. Պատրիարքը առտուն ժամը 8ին կը մեկնի Անթիլիասէն. իրեն կ'ուղեկցին մինչեւ Սուր (Տիւրոս) Գործնիք Կաթ. Տեղապահ Գեռ. Տ. Պետրոս եւ Տ. Խաղ Աբե. Եպիսկոպոսները եւ Տ. Ներսէս Վրդ.: Ժամ մը կը հանգչի Յոպպիի մեր վանքը, եւ երեկոյն ժամը 5ին կը հասնի Երուսաղէմ:

ԳՈՒՀՈՒՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ՆԱՄԱԿ ՄԸ

Ամսոյ 23-ին Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը կը ստանայ Պարեսիքի Աւագ Քառուղորտեթեմն հետեւեալ նամակը

Government of Palestine

*Chief Secretary's Office,
Jerusalem.*

22nd November, 1939.

B / 15 / 39

Your Beatitude,
I am directed by the High Commissioner to acquaint you that His Excellency has been requested by His Majesty's Principal Secretary of State for the Colonies to inform Your Beatitude that the message of gratitude and homage contained in Your Beatitude's reply to His Excellency's address on the occasion of the presentation to you of the High Berat has been conveyed to His Majesty the King, who has received it with great satisfaction.

I am,
Your Beatitude's
obedient servant,
J. S. MACPHERSON
CHIEF SECRETARY.

His Beatitude
The Armenian Patriarch
of Jerusalem.

ՅԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՇՏՈՆԱՏՈՒՆ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԱՌԿ ԲԱՐՏՈՒՂԱՐՈՒԹԵԱՆ

B / 15 / 39

22 Նոյեմբեր 1939

Ամենապարեւ Տէր,

Բարձր Գործնիքի կրօնանցով կը տեղեկացնեմ Ձեզի՝ թէ Նորին Վեհափառութեան պետական Գաղթային Գլխաւոր Քարտուղարը ինչքան է Նորին Վեհափառութեան տեղեկացնել Ձեր Ամենապատուութեան՝ թէ այն երախտագիտական եւ հպատակութեան արտայայտութիւնը, որ կը զբառնուէր Նորին Վեհափառութեան ուղերձին Ձեր Ամենապատուութեան պատասխանին մէջ, բարձրաբար շնորհակալութեամբ Ձեզի մատուցման առթիւ, ներկայացուած է Նորին Վեհափառութիւն Քառուղորտին, որ ընդունած է զայն մեծ գոհունակութեամբ:

Ձեր Ամենապատուութեան հնազանդ ծառայ
Ժ. Ս. ՄԱՔՖԵՐՍՈՆ
Աւագ Քառուղար

Նորին Ամենապատուութիւն
Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքին

**ՍՐԻՐՈՑ ԲԱՐՁՐ ԳՈՐԾԱՍԵՐԸ
Ս. ՅԱԿՈԲՅԱՆ ԿԱՆԿՐԻՆ ՄԷՋ**

Նոյեմբերի 19, Կիրակի առաւօտ, Սրիւրոյ և Լիբանանի ծրանսական Բարձր Գործերը, Ս. Կարգիէլ Քիւռլ և Տիկինը, ընկերակցութեամբ նրուապէսէ Յրանսական Ընդհ. Լիգաոսոսին Ս. Ութթէյի և Իր Տիկինը և այլ նեոտորգներով այցելեց մեր Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարը Ամեն. Ս. Գաորիարք Լալըը ընդունեց զիրենք եկեղեցւոյ մուտքին: Տաճարին զանազան մասերը այցելելէն վերջ Նորին Վեմեմութեան ցոյց տրուեցաւ Ս. Աթոռայ Գանձատան հնարհատկան արժէք ներկայացնող եկեղեցական զգեստներ և առօրինակ, որոնց զեղարուեստական ներուժեան և արժէքի մասին Բարձր Գործերը և Իր նեոտորգները յայտնեցին իրենց կեացումը: Ապա Նորին Վեմեմութեանը Ամեն. Ս. Գաորիարք Լոր հետ ելան Պաարիարքարան, ուր Նորին Սրբաշուքիանը կարճ ուզեցձով մը իր շնորհակալութիւնը յայտնեց Բարձր Գործերին այն համակարգիկ հոգաժուրեանը համար: Ղըր ցոյց տուած է ան Սրիւրոյ և Լիբանանի մէջ գտնուող Լալ պատասանեայնեբուն լիհակը բարւոքելու գործին մէջ: Նորին Վեմեմութեանը իր կարգին շնորհակալութիւն յայտնեց իրին ընծայուած պատասանծարը ընդունելութեան համար: Մեկնեցաւ ժամը 10 ինչոհ տպասորութեան տակ: — Բարձր Գործերը Նոյեմ. 17 Որբաթ օր կէտեղ վերջ ժամը 3-ին նրուաղէմ Նահանգային Կառավարչին հետ այցելած էին Ս. Յարութեան Տաճարը, Շարքսի կէտթէ առաջ՝ Ս. Ատոսածամնայ Տաճարը, և Նոյն օր կէտեղ վերջ Քիկը Բեկըեկէ մը Ս. Ծննդեան Տաճարը, և ընդունուած՝ տեղւոյն հայ, յոյն և լատին Տեսուչներու կողմէ:

**ՇՆՈՐՀԱՍՏՐՈՒ Ս. ՍԱՀԱԿ ԿԱՌՈՂԻԿՈՍԻ ԼԱՄԱՐ
ՀՈԳԵՀ ԱՆԳԻՍ**

Ամսոյ 12-ի Կիրակին յատուկ Ս. Գաորարգ և Լոգեհանդատան պաշտոն կատարեցաւ Ս. Յակոբեանց Մայր Տաճարին մէջ: Ի հանդիտ հռչակ Ս. Սահակ Կաթողիկոսի, ինմին վրայ զեւտեղուած էր պատասանդան մը՝ լրան եպիկոպոսական խոյր եւ շուքրանկի հմիկորեն, սեւ շղարշով ժածկուած: Գաորարպեց հանդիտի Տ. Թէնդորոս Ծ. Վրդ. իսահակեան, որ և քարոզեց նախքան ձաղաղ գիրքը: Իր քարոզը զետեղուած է Սիմոն այր Քիւրի մէջ: Ներկայ էր խուռ քաղմութիւն: Յաւարտ քարոզի ամբողջ եկեղեցական շարք Ատեսն ելաւ շուքրապաղպեան և կատարեցաւ ծանր և հանդիտաւոր հոգեհանգըտուան պաշտամունք հանդիտապետութեամբ Տ. Մկրտիչ Արքեպ. Աղանուսիի:

**ԳՐԱԿԱՆ ԷՆՈՒԴԷՍ
Ի ՅԱՐԳԱՆՍ ՍՐՐՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՁԱՑ**

22 Նոյ. Կիրակի, լեռ միջօրէի ժամը 4-ին, Ամեն. Ս. Գաորիարք Լոր նախադառութեամբ

տեղի ունեցաւ Գրական Լադիգա մը ի յիշատակ Սրբոց Թարգմանչաց վարդապետեաց, Ս. Աթոռայ Կիւրպէնկեան Մատենադարանի մէջ: Ներկայ էր Միաբանութիւնը իր ամբողջ կազմով, ինչպէս նաև ժողովուրդի ընտրանի բազմութիւն մը:

Բացման խօսքն ըրաւ Տ. Կիրակի Ծ. Վրդ.: Օրուան հանդէտը ներկայացուց ոչ միայն իրեն առիթ մը պանծացման անուց՝ որոնք յիշատակին նուիրուած է ան, այլ նաև այն բոլոր վաստակարարներուն, որոնք իրենց միտքին և հոգիին կարողութիւնները ի սպաս դրած են հայ մշակոյթի ստեղծումն և տեսականացման:

Բացման խօսքին յաջորդեցին՝ Սրբ. Ղըր քարոզարկին շարքանը, երբուած ժառ. Որբանուր հողմէ. արտասանութիւն մը՝ ճճալ գրաբարբին՝ ժառ. Վարդէ Թերզիպալեսի կողմէն. եռասնայն օմ մեծասքանչը՝ Երզնի խումբէն, որ կը ղեկավարուէր Պ. Տ. Գեղղէբեանի կողմէն:

Բանախօսեց Լ. Ներսէս Ակիմեան Միքիմ Գարսիայ գրականութեան եւ բանասիրութեան մասին, Նախ առաւ սանձարը միջին դարուն, որ մինչ պատմական բաժանումով կերկարանցուի Զ-ժի դարերուն մէջ, մեր մտտ սակայն ժի-ժի դարերը կը կազմեն հայկական միջնադարը: Ներկայացուց ժամանակը որ եղած է յոյժ խռովայոյղ, լեցուն բարբաբարուական արշաւաններով. հետեւաբար կարելի չէր, այլ պայմաններուն մէջ, գրական մեծ ազդիւնը սպասել հայ ժողովուրդին: Սյուսահանգերն ան այդպիսի զժախտ շըջաններուն իսկ իր ծոցին զուրք բերած է անհատներ որոնք նուիրուած են գրական ստեղծագործ աշխատանքի: Յիշեց թէ ուր տեղեր ծաղկած են միջին դարու հայ գրականութիւն — Սկեհա, Երզնէկ, Լաղրատ, Գլաձըր, Տաթև, աւելի վերջ Ամրի, Բաղէշ և հուսկ ապա՝ Եջմիածին: Թուեց այն գրական սեռերը որոնք առաւել կամ եռալգ առտիւնով ուսումնասիրութեան ներթ եղած են և որոնցմով մեզի երկիր հասած են. — իմաստասիրական, աստուածաբանական, բարոյական, քարոզչական, մեկեղանկ, եկեղեցական, ժիւսական, սոնական և պատմական. իւրաքանչիւր սեռի յայտնի դժմեքը ինչըմ մի առ մի: Ապա աւելի հանդամբարեի ծանրացաւ բանասիրութեան կամ առօղակալ գրականութեան վրայ, որ առաւելաբար ժողովուրդի ծոցին մէջ իրագործուած է և որ մեր մէջ մնացած է միշտ նաեւ հանգրգանակ մեկին մէջ առանց սարածանուլ եւս իստեանստեղծական այլ կերպաւարումներուն վրայ: Առ հասարակ այս մարզին մէջ և օ ժայլողները եղած են հոգեբանականները, վասնզի բաղդատարան աննեց աւելի զրիչ գործածել դիտելին. Թուեց մի առ մի միջին դարու գրքթէ բոլոր յայտնի բանահիւաները ծանրանալով մասնաւորաբար նախապէս Բուլակի մասին: Կասկած յայտնեց որ իր անուսով ցարդ հրատարակուած քառեակները բոլորն ալ իր գրիին արգասիքն ըլլային: Այլ քանազան եկողիւնակներու գործեր՝ զորս ճարտար սիրած ըլլալով իր տեսրին մէջ ընդօրինակած է որպէսզի նուազէ իր սաղին վրայ:»

«Չէտք է հետաքրքրուինք, յարե՞ք, Ազինեան եզրափակելով իր խօսքը՝ անցնալի մեր գրական նշխարներով, և զանեւք ծանօթացնենք իրարայան, վասնզի հայը ստեղծած է գործեր, որոնք արժէք ունին՝ Անանց իրաւունքն է դուրս գալ ձեռագրային հանգստարաններէն, բաղդատութիւնով և ճշգրտներով: Արդ՝ որ ունազրութիւն զարժնենք անցնել, և նկատենք զանոնք հայ ժողովուրդի սրբուն ինչպէս մարգարիտներ: Չէտք է նաև կրպարակ բերինք ամբողջ հայ մատենագրութիւնը որպէսզի գիտունները առիթ ունենան զանոնք ուսումնասիրելով ինքացնելու: Մարգարային ծանօթութեան պարունակը՝ Չէտք է անհնաւք մեր պայպերուն գործերը: Մենք պէտք է զմեզ նանչցնենք: Մեր մենք ցոյց տանք թէ հայ ժողովուրդը եկած է ուսումնասիրել, գրիչ շարժող, ստեղծագործող, որ ամեն զարուն մէջ սիրած է իր նախորդներուն զործերը, և քուն ընդգոյնակելով զարե՞ք ի զար մինչև մեր օրերը հասցունած է զանոնք, երբ բնենք այս, այն առնեն իր մեծագոյն յարգանքի սուրբը բերած կ'ըլլանք հայ մատենագրութեան ընդհանրապէս: և միշտագրեան մասնասնարութեան՝ մասնասորակչոն:»

Ամեն. Ս. Պատրիարք շօր ուղղեալ շնորհալուծեան խօսքերով վերջացուց շ. Ազինեան իր շանկեան բանաստեղծութիւնը:

Մենեզուեցաւ Տ. Վոյտիաս Արեղայի կողմէ շնորհալուծի հանձնըը. և ապա ներկայացուեցաւ Յ. Օշականի «Աստուածայ շունչով» (2) օրնատասութիւնը խումբ որ ժողովուրդներու կողմէ:

Ամեն. Ս. Պատրիարք շայրք իր գովունակութիւնը և շնորհակալքը յայնպէսով սրուն բանաստեղծ և հանդէսին սիրարեւոտանական բաժինը վարդապետին: Կրակները Տ. Սեղիշ վարդապետինը որ փակակն խօսքն ըլեւ: — Նաք. Տ. Սեղիշ վարդապետնայով շ. Ազինեանի բանաստեղծութեան, զայն ներկայացուց հմտութեանը լեզուն խօսք մը. յետոյ յառաջ տանելով իր խօսքը ըսաւ. թէ մեր գրականութիւնը սիկզբնէ ի վեր զարձան է երկու երևեսներու շուրջ՝ Գրարար և Աշխարհարար. երկուքն ալ իրարու նետ ծնած են շարունակած են իրենց կենսըը. որքան ստնեն որ մեր գրական գրականութիւնը սիրապետած է, միւրս սնոր շուքին մէջ անզգայութիւն բայց գոյ շարունակեալ է, թի՛ք, զարե՞ք սեպակ գրարարը տկարացած է աշխարհարարը սկսած է զօրանալ...: Յետոյ յարեք թէ ինք ուրախ է որ Թարգմանապո' մեր գրական գրականութեան ստնին առթիւ անկախ կ'ամբողջանայ իր միւս երեսով՝ աշուղական գրականութեանը, շնորհիւ այս օրուն բանաստեղծութեան:

«Տէր կեցո՛ւ մայրերգով, միաբերան երգուած շայր մերջով ու Ամեն. Ս. Պատրիարք շօր շնորհակալելով փակուեցաւ յիշատակի այս կանգնուրը:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆՔ ԵՒ ՏՕՆԱԿԱՆՔ

Ճ 5 Նոյեմ. Կիր. — Փիւս Նայ. ժամերգութիւն Ս. Պատրիարք տեղի ունեցաւ Ս. Յարութեան ճանարի մէջ Ս. Լուսաօրդի եկեղեցիին մէջ, որուն կից է այն այրը ուր գտնուած է Յիւստոսի խաչը: «Հարց» յարակալի երգեցողութեան ընթացքին, Բրիտոսի խաչին մատուցել եկեղեցու Ս. Սեղանին խնօքը և ժամերգութք փոխազրուեցաւ և զետեղուեցա խաչի վրանուած տեղանքի վրայ: Յաւարտ Ս. Պատրիարքի մեծաշուք Բաժակի կատարուեցաւ Բրիտոսի Ս. Գերեզմանին շուրջը, հանդիսագրութեանք Ամեն. Ս. Պատրիարք շօր: — Ս. Լուսաօրդի եկեղեցիին նորոգութիւնը նմանապէս մասամբ աւարտած է. յա՛տակը, զառերը և բները սպալարուած են ամբողջուս սպարակներով: Կը մնան միայն զառերուն

վանդակորմերու զետեղումը և այժմեան Սեղանին վրայ հայկական կաթողիկէ խորանի մը կառուցումը:

— Նոյն օր Ս. Լընտակապետաց եկեղեցին քարոզեց Տ. Գէորգ վարդ. ներկայացնելով խաչին զօրութիւնը, հակառակ անոր կեթանոսներէ յիմարութեան և հրեաներէ զայթակալութեան նկատուելուն:

Ճ 18 Նոյեմ. Եր. — Ս. Լընտակապետաց տօնին պատարագը մատուցուեցաւ համանուն եկեղեցիի մէջ. քարոզեց Տ. Շուսաբը վարդ. որ Եմ. Զ. 2ի մէջ նկարագրուած Սերոյթէներու կեցուածքէն զիտակեց հաւատքի զառեր հանեց:

Ճ 19 Նոյեմ. Կիր. — Ըստ ընկալեալ սովորութեան ի Ս. Լընտակապետաց եկեղեցին պատարագեց և քարոզեց նոյն վանքի Տեսուչ Տ. Վանան վարդ. Յայտ. Ա. 11ի մասին. բացատրելէ վերջ՝ հերքեցալի բառին ալլապան առումները, բարոյական զառեր հանեց վերոյիշեալ համարի բացատրութենէն:

Ճ 26 Նոյեմ. Կիր. — Ի Ս. Յակոբ քարոզեց Տ. Կիրեղ Ծ. վարդ., ներկայացուց սէրը իբրև ալլ առաքելութեան կատարութեան սննդ, թեչտ տարըը:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ճ 23 Նոյեմ. Բշ. — Պատրիարքարան այցելեցին տեղապա իսլամական Բարձրագոյն ժողովի Նախագահն ու անդամները, շնորհասորուն համար Ս. Պատրիարք շօր Գրականութիւնը:

Ճ 25 Հոկտ. Դշ. — Ամեն. Ս. Պատրիարք շայր կետեարդ վարդապետներով այցելեց Յունաց Պատրիարքարան շնորհասորուն համար Ծրուսաղէմի Յոյն Որհնոտոց Պատրիարքը, իր պատմութեան Անզդիոյ Թագաւորի կողմէ հաստատման, և իր Գահակութեան առիթն. Տեսակցութիւնը, երկու Պատրիարքներու միջև եղած է եղբայրական և յոյժ սիրակեր:

Ճ 30 Նոյեմ. Բշ. — Յունաց նորոգ հաստատեալ Ամեն. Տ. Տիմոթէոս պատրիարքը, երեք եւպիստոսներով, արշիմանտրիքներով և արկանազներով, փոխադարձ այցելութեան եկաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք շօր. երկուստեք եղան մտերմական արտայայտութիւններ:

Ճ 3 Նոյեմ. Ուր. — Պատրիարքարան այցելեցին շրեթ զոյգ խախամպետները Մ. Ուլիէլ՝ պետ Սեֆօրաիմներու, և Իլլաքաք շայր վիշեթ Լեզնազլիներու:

Ճ 7 Նոյեմ. Գշ. — Ամեն. Ս. Պատրիարք շայր, կենտ ունեւալով Լուսաօրարայան Տ. Կիրեղ Ծ. վարդ. և Աւագ-Թարման Տ. Գրակ վարդ. փոխադարձ այցելութեան զնաց շրեթ զոյգ խախամպետներուն:

Ճ 28 Նոյեմ. Կիր. — Ըստ կրակերի Ծրուսաղէմի կատարվել վսեմ. Բիթթ-Րօշի, Ամեն. Ս. Պատրիարք շայրը, կենտ ունեւալով Լուսաօրարայան Տ. Կիրեղ Ծ. վարդ. և Կէսորուն նաը առաւ Նորին վսեմութեան սպարանքին մէջ. — յա՛տի պատուել Ս. Ամենպատարութիւնը անկէքան ժամ մը տևող կեսուքը բարկան տեսակցութիւն մը ունեցաւ Նորին վսեմութեան կետ, Ծրուսաղէմի պատմական յիշատակներուն շուրջ:

(*) Յս. ՍՄՆՂ 1936, էջ 85.